

PROPRIETATEA INTELLECTUALĂ. NECESITATEA PROTEJĂRII PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Autor: Andrei CORGOJA

Conducător științific: Roman SOMNIC

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** Pirateria proprietății intelectuale (anumitor intangibile, cum ar fi idei sau expresii) la moment este des întrebuițată, în prezenta lucrare sunt arătate formele de proprietate intelectuală, și de ce avem nevoie de a ne proteja ideile.*

***Cuvinte cheie:** proprietate, invenție, idee, drept, necesitate.*

Proprietatea intelectuală(PI) e o formă de titlu legal care permite posesorului să controleze utilizarea anumitor intangibile, cum ar fi idei sau expresii.

Prima lege în domeniul Protecției Proprietății intelectuale a fost emisă în anul 1474 În Veneția, ea a stat la baza legii internaționale de protecție a PI. Adoptate în secolul XVII – XX. (1761-Franța, 1791-S.U.A, 1812 – Rusia, Prusia, 1874 –Bulgaria, 1906 – România.)

PI se clasifică în 2 forme de bază : **1.** Proprietatea industrială, **2.** Drept de autor.

Drept obiecte de proprietate industrială sunt:

- a. Invenții(brevete);
- b. Desene și modele industriale;
- c. Mărci comerciale;
- d. Denumiri geografice;

Drept de autor:

- a. Softuri de calculator;
- b. Teorii științifice;
- c. Forme de arte;

Sunt cunoscute de asemenea și alte forme de protecție a proprietății intelectuale: know-how, secret industrial, secret comercial.

Brevet de invenție: este un titlu de protecție în baza căruia titularul deține un drept exclusiv de exploatare asupra obiectului unei invenții. Invenția poate avea ca obiect un produs, un proces sau o metodă care, în sens foarte larg, furnizează o nouă soluție tehnică unei probleme. Brevetele de invenții protejează aspectele tehnice și funcționale ale produselor, procedurilor sau metodelor.

Necesitatea brevetului de invenție

- Brevetele stimulează pe inventatori prin recunoașterea acordată creativității, ca și prin valorificarea materială în comerț sau pe cale industrială.
- Aceste stimulente încurajează spiritul inovator care conduce în final la continua îmbunătățire a calității vieții.

Drept de autor: sau **copyright** © reprezintă ansamblul prerogativelor de care se bucură autorii cu referire la operele create; instituția dreptului de autor este instrumentul de protecție a creatorilor și operelor lor.

Prin drept de autor se protejează operele creației intelectuale în domeniul literaturii, artei și științei, exprimate într-o anumită formă obiectivă, ce permite a le reproduce, atât publicate, cât și nepublicate, indiferent de formă, destinația și valoarea fiecărei opere, precum și de procedeele de reproducere a ei.

Dreptul de autor (Copyright), include lucrări literare și artistice precum romane, poeme, piese de teatru, jocuri, filme, opere muzicale, situri web, picturi, fotografii, sculpturi, design arhitectural, etc.

Pentru a informa publicul despre drepturile sale, titularul are dreptul sa foloseasca simbolul ocrotirii dreptului de autor, care se imprima pe fiecare exemplar al operei si consta din trei elemente:

- litera latina C inclusa intr-un cerc - ©;
- numele (denumirea) titularului drepturilor exclusive de autor;
- anul primei publicari a operei.

Marcă înregistrată : Marca înregistrată sau marca comercială, identificată prin simbolul ®, reprezintă un însemn distinctiv utilizat de un individ, organizație comercială sau altă persoană juridică pentru a identifica un produs sau serviciu în fața potențialilor consumatori, și pentru a arăta că toate produsele ce o poartă provin dintr-o sursă unică, pentru a face distincția între produsele sau serviciile proprii și cele ale altor entități.

Sistemul de înregistrare și protecție a mărcilor ajută consumatorii să aleagă și să cumpere un produs sau un serviciu datorită faptului că natura și calitatea acestuia, indicate prin marca sa unică, corespunde nevoilor acestora

Desenul industrial : Se poate înregistra ca desen sau model industrial aspectul nou al unui produs având o funcție utilitară. Un desen sau model este considerat industrial dacă obiectul la care se aplică desenul sau modelul poate fi reprodus ori de câte ori este necesar pe cale industrială.

Un desen industrial are o natură în primul rând estetică, iar protecția nu se aplică nici unei caracteristici tehnice a produsului. Desenul sau modelul industrial, al cărui aspect este determinat de o funcție tehnică, nu poate fi înregistrat chiar dacă are noutate.

Obiectul protecției poate fi bidimensional (desen industrial) sau tridimensional (model industrial), precum și o combinație a acestora. Durata de valabilitate a unui certificat este de 5 ani.

Drepturile de proprietate intelectuală sunt drepturi de proprietate ca toate celelalte - **ele permit** creatorului sau **proprietarului** unui brevet de invenție, al unei mărci sau al unei opere protejate prin drept de autor **să beneficieze** de pe urma muncii sau a investiției sale. Aceste drepturi sunt evidențiate în articolul 27 din Declarația Universală a Drepturilor Omului care stipulează faptul că “fiecare om trebuie să beneficieze de protecția drepturilor morale și materiale care decurg din orice lucrare științifică, literară sau artistică al cărei autor este”.

Importanța proprietății intelectuale a fost recunoscută pentru prima dată de Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 1883 și de Convenția de la Berna pentru protecția lucrărilor artistice și literare din 1886. Ambele tratate, sunt administrate de către Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI).

Drepturile de proprietate intelectuală recompensează creativitatea și efortul uman care reprezintă motorul progresului umanității, iată câteva exemple:

- industria cinematografică, industria înregistrărilor audio și video, activitatea editorială și industria software-ului care investesc miliarde de dolari pentru amuzamentul milioanei de oameni din toate colțurile lumii, **nu ar exista fără protecția dreptului de autor**;

- consumatorii n-ar putea achiziționa cu încredere produsele sau serviciile **fără o protecție internațională eficientă a mărcii**, în măsură să descurajeze contrafacerea și pirateria;

- **fără avantajele pe care le oferă sistemul de brevete**, cercetătorii și inventatorii ar fi prea puțin stimulați pentru a continua să caute să își amelioreze produsele sub aspectul calității și al eficienței în interesul consumatorilor din lumea întreagă.

Bibliografie:

<http://www.agepi.md/>

http://ro.wikipedia.org/wiki/Proprietate_intelectual%C4%83